

УДК 631.452

Осадчук В.Д., Гунчак Т.І., Мікус Л.І.

Буковинський інститут агропромислового виробництва НААН

ВПЛИВ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ НА ВІДТВОРЕННЯ РОДЮЧОСТІ ЕРОДОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ

Ерозія ґрунтів є однією з найнебезпечніших проблем сучасності. Щорічні втрати ґрунту від ерозії складають близько 500 млн. тонн, при цьому з продуктами ерозії виноситься до 24 млн. тонн гумусу, 0,96 млн.тонн азоту, 0,68 млн. тонн фосфору, 9,40 млн. тонн калію (за експертними оцінками). Залуження схилених земель багаторічними травами є ефективним засобом поліпшення родючості ґрунту.

Протягом 2001-2010 рр. науковці науково-технологічного відділу землеробства Буковинського інституту АПВ працювали над розробкою технологій залуження низькопродуктивних еродованих силових земель, підвищення продуктивності схилених земель з урахуванням охорони довкілля. На сірому лісовому середньозмитому ґрунті з крутизною схилу 3-7° був закладений стаціонарний дослід з вивчення ефективності залуження ґрунту різними сумішками багаторічних трав.

На основі десятирічних досліджень розроблено дві технології залуження еродованих ґрунтів. Для проведення залуження та ефективного й раціонального використання кислих змитих ґрунтів в економічно міцних господарствах заслуговує на увагу інтенсивна технологія. Ця технологія включає попереднє (за 3-5 років перед залуженням) розкислення ґрунту при рН (сол.) нижче 7 та посів травосумішки люцерна посівна (15 кг/га) + тимофіївка лучна (6 кг/га), яка забезпечила на фоні без добрив урожайність зеленої маси – 33,62 т/га, сухої речовини – 8,6 т/га, кормових одиниць – 5,2 т/га, перетравного протеїну – 0,82 т/га. та на фоні N_{90} P_{90} K_{90} – 34,8 т/га, 9,03 т/га, 5,38 т/га і 0,85 т/га відповідно.

На низькопродуктивних схилених середньозмитих кислих ґрунтах де розкислення не проводилось доцільно застосовува-

ти ресурсозберігаючу технологію залуження з використанням травосумішки: лядвенець рогатий (12 кг/га) + тимофіївка лучна (6 кг/га), яка забезпечує на фоні без добрив врожайність зеленої маси – 20,1-22,0 т/га, сухої речовини – 4,7-5,4 т/га, кормових одиниць – 3,1-3,6 т/га, перетравного протеїну – 0,31-0,43 т/га, а на фоні $N_{90}P_{90}K_{90}$ – 23,9-24,3 т/га, 5,4-5,9 т/га, 3,7-3,9 т/га і 0,44-0,46 т/га відповідно.

Таким чином, виведення низькопродуктивних схилових орних земель із постійного землекористування та запровадження ресурсо- і енергозберігаючі технологій їх залуження травосумішками дозволяє захистити ґрунт від ерозії, відтворити його родючість і забезпечити галузь тваринництва достатньою кількістю якісних екологічно чистих кормів.

Література:

1. Чернявський О.А. Ефективне й раціональне використання деградованих земель. / Чернявський О.А, Сівак В.К. – Чернівці: Зелена Буковина. – 2003. – 288 с.
2. Чернявський О.А. Резерви схилового поля. / Чернявський О.А. – Ужгород: Карпати. – 1986. – 46 с.
3. Кургак В.Г. Вплив багаторічних бобових трав на якість корму сіяних лук та родючість ґрунту./ Кургак В.Г., Соляник О.П., Тітов В.М. // Вісник аграрної науки. Київ. – 2000. – № 6. – С. 54.

